

Inhoud

Inleiding	15
<i>Bart Van de Putte en Isabelle Devos</i>	
Commerciële huishoudens? De gevolgen van het Europese huwelijkspatroon en de inzet van niet-familiale hulp als overlevingsstrategie voor ouderen in het vroegmoderne Holland (casus: Leiden)	21
<i>Anita Boele, Annemarie Bouman en Tine De Moor</i>	
1. Inleiding	21
2. Samenleven met (schoon)ouders? Nucleaire huishoudens versus <i>extended households</i>	25
3. Alternatieve arrangementen	29
3.1 Hofjes en gasthuizen	29
3.2 Bedeling	31
3.3 Zorg kopen	31
3.4 Lijfrenten	32
3.5 Collectieven: gilden en buurten	32
3.6 Contracten met familieleden en vreemden	33
3.7 Contracten met instellingen	35
4. Commerciële huishoudens?	37
5. Conclusie	41
Noten	43
Bibliografie	44
Geboren en getogen in kwetsbaarheid? De familiale achtergronden van prostituees werkzaam in Brugge tijdens de achttiende eeuw	47
<i>Maja Mechant</i>	
1. Inleiding	47
2. Data	49
3. Vondelingen en onwettige kinderen	50

4. Wezen en halve wezen	52
5. Leefsituatie	57
6. Nieuw samengestelde gezinnen	59
7. De geboorterang	61
8. Conclusie	65
Noten	66
Bibliografie	67

**De reproductie van de rurale arbeidersklasse in achttiende- en negentiende-
eeuws Groningen: vruchtbaarheid, nuptialiteit en overlevingskansen** 71

Richard Paping en Gert Schansker

1. Inleiding	71
2. Economische en demografische ontwikkelingen en sociale groepen	73
3. Leeftijd van eerste huwelijk en celibaat	76
4. Vruchtbaarheid	82
5. Kindersterfte	88
6. Sterfte van gehuwden	90
7. Conclusie	92
Noten	96
Bibliografie	96

**Kindersterfte binnen Bossche deelbuurten,
1814-1822** 99

Ton Sliphorst

1. Inleiding	99
2. Plaatselijke kwetsbaarheidsfactoren	101
3. Bronnen	102
4. 's-Hertogenbosch en de deelbuurten in de negentiende eeuw	103
5. Kindersterfte in de periode 1814-1822	107
5.1 Kindersterfte in de provincie, binnenstad en deelbuurten	107
5.2 Verhuisgedrag en kindersterfte in de deelbuurten	109
5.3 Sterfteclustering in de deelbuurten	111

6. Conclusie	112
Noten	113
Bibliografie	113

Migratie en sociale in- en uitsluiting in Noordwest-Europese havensteden. Partnerkeuze en huwelijk onder migranten in Antwerpen, Rotterdam en Stockholm, 1850-1930	115
<i>Paul Puschmann, Nina Van den Driessche, Per-Olof Grönberg, Bart Van de Putte en Koen Matthijs</i>	

1. Inleiding	115
2. Contradictoire visies op sociale in- en uitsluiting	116
3. Het samenspel van agency en structuur	117
4. Partnerkeuze, huwelijk en sociale in- en uitsluiting	118
5. Een profielschets van drie havensteden	122
6. Data en methodologie	128
6.1 Databases	128
6.2 Data-extractie	129
6.3 Methodologie, variabelen en hypothesen	130
7. Beschrijvende resultaten	133
8. Huwelijkskansen van interne migranten	138
9. Partnerkeuze van interne migranten	142
10. Conclusie	146
11. Beperkingen en discussie	149
Noten	151
Bibliografie	151

Van ver gekomen? Migratieafstand, gender en sociale klasse bij buitenlandse nieuwkomers in Antwerpen tijdens de tweede helft van de negentiende eeuw	155
<i>Hilde Greefs en Anne Winter</i>	

1. Inleiding	155
2. Gender, afstand en migratieselectiviteit	155
3. Buitenlandse migratie naar de havenstad Antwerpen: casus en bronnen	157

4. Gender en migratieafstand: vervrouwelijking en geografische verruiming	161
5. Beroep, gender en sociale klasse: gescheiden werelden	162
6. Migratieafstand en sociale klasse	165
7. Conclusie	166
Noten	168
Bibliografie	168

Seizoenarbeiders uit Zedelgem in Noord-Frankrijk op het einde van de negentiende eeuw en het begin van de twintigste eeuw: enkele demografische aspecten 171
Géry Cappon en Isabelle Devos

1. Inleiding	171
2. Historische context	172
3. Negatieve en positieve beeldvorming	175
4. Bronnen, data en methodologie	177
5. Analyse	180
5.1 Prosopografische karakteristieken	180
5.2 Demografische aspecten	183
6. Conclusie	192
Noten	193
Bibliografie	194

Personalia 197